

Verslag Klankbordgroeplunch 24-08-2021

1.1 Korte achtergrond aanleiding

In 2018 is met veel bijdragen uit de samenleving uit de drie voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem gewerkt aan de Omgevingsvisie. In september 2019 heeft de gemeenteraad van Altena die als ontwerp vastgesteld, met het voornemen die ontwerpomgevingsvisie vervolgens ter inzage te leggen en daarna vast te stellen.

Aangezien de Omgevingswet voor een Omgevingsvisie een m.e.r.-procedure verlangt is in oktober van dat jaar besloten om eerst een Omgevingseffectrapport (OER) op te stellen met daarbij een Passende Beoordeling (PB). De resultaten van het conceptOER met conceptPB waren dusdanig, dat het college besloot om de ontwerpvisie niet ter inzage te leggen. In plaats daarvan moest die worden aangescherpt (verbeterd) en geactualiseerd.

Antea Group is gevraagd om deze aanscherping uit te voeren, zodat de Omgevingsvisie Altena 2040 tot stand komt. Daarin komen de ambities uit de ontwerpomgevingsvisie van 2019 en van 15 à 20 nieuwe (al dan niet vastgestelde) lokale beleidskaders, visies en ruimtelijke ontwikkelingen integraal en samenhangend samen. De gemeenteraad gaat keuzes maken over botsende ambities.

De ontwerpomgevingsvisie uit 2019 (met alle inbreng van belangengroepen en inwoners) was dus niet voor niets, want die wordt nu aangescherpt en geactualiseerd.

Het is nodig om eerst de Omgevingsvisie Altena 2040 als ontwerp vast te stellen, voordat die ter inzage kan worden gelegd. Daarna stelt de gemeenteraad de Omgevingsvisie Altena 2040 vast.

1.2 Klankbordgroeplunch

Bij dit project hoort ook participatie. Er is deze Klankbordgroep gevormd, bestaande uit ketenpartners, medeoverheden en belangenorganisaties uit de samenleving. Voor de dorpsraden wordt een aparte bijeenkomst georganiseerd.

Aan de gehele Klankbordgroep is gevraagd een pitch voor te bereiden vanuit hun kennisveld en deze tijdens de bijeenkomst toe te lichten. Deze pitches zijn samen met de presentatie van de bijeenkomst als bijlage bij dit verslag toegevoegd. In dit verslag worden enkel de hoofdlijnen van de gevoerde gesprekken beschreven.

Overigens kon een deel van de genodigden niet aanwezig zijn bij deze lunch. Enkel van hen hebben wel een pitch gemaakt.

1.3 Hoofdlijnen discussie en aandachtspunten voor de visie

- Het belang van het beschermen van de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van Altena. Daarnaast belangrijk om ook het culturele en sociale domein goed te integreren in de Omgevingsvisie. Dit aspect ontbreekt in de voorliggende ontwerpvisie uit 2019.

- Het belang om aan de voorkant goed na te denken over allerlei thema's zoals gezondheid, veiligheid en natuur en deze mee te nemen in afwegingen bij nieuwe ontwikkelingen. Deze waar mogelijk ook met elkaar te verbinden.
- Verder kijken dan Altena zelf en in de Omgevingsvisie de regionale context en andere relevante (internationale) ontwikkelingen betrekken. Altena is niet op zichzelf staand en het breder kijken naar de omgeving kan kansen bieden.
- Belangrijk om een sterke ambitie te tonen en formuleren rondom bepaalde thema's. Verder gaan dan wettelijke normen en niet alleen inzet op behoud van bepaalde waarden maar deze waar mogelijk ook te versterken.
- De ruimte is schaars en op dit moment is al sprake van het botsen van diverse functies. Daarnaast is er een forse (toekomstige) ruimtevraag vanuit diverse functies. Zo is er een forse woningbouwopgave maar ook een ruimtetekort voor bedrijvigheid, waaronder in de haven. Grote opgave is een balans vinden tussen de natuur, landschap, cultuurhistorie en de gebouwde omgeving.
- Aandacht voor de juiste functie op de juiste plek zodat functies niet met elkaar gaan botsen. Denk bijvoorbeeld aan het benutten van leegkomende agrarische bebouwing voor bepaalde bedrijvigheid die niet bijt met de agrarische sector.
- Nadere duiding van bepaalde begrippen is nodig, zoals grootschalige en kleinschalige recreatie.

1.4 Aanwezigen

- Twan Hop, Veiligheidsregio/brandweer MWB
- Margo Kwee, Drinkwaterbedrijf Dunea
- Maryse Stanisic-van den Heuvel, Drinkwaterbedrijf Evides
- Jan Willem den Besten, Altenatuur
- Karin Struijk, WMI
- Peter van Beek, Biesboschmuseumeiland
- Daphne van Hekken, VVV Biesbosch Linie
- Corné Nouws, ZLTO
- Sander Magielsen, Provincie Noord-Brabant
- Monique Scholtes, GGD
- Dave Ellens, Commissie Ruimtelijke Kwaliteit
- Hannie Visser-Kieboom, Erfgoed Altena
- Heleen van der Hulst, Welzijn Pro Seniore
- Minette Straver, Agrarische Natuurvereniging Altena Biesbosch
- Miriam van Asseldonk, Bazalt wonen
- André Seip, Regio West-Brabant
- Corine Lankhaar, Gemeente Altena
- Janneke Romijn, Gemeente Altena
- Caroline Ehrlander, Gemeente Altena
- Tanja Schoester, Gemeente Altena
- Laura Neijenhuis, Antea Group
- Valérie Noordink, Antea Group

Op de volgende pagina's vindt u de pitches van de deelnemers, en enkele niet-aanwezigen.

1.5 Hoofdpijnen Pitches

1. Veiligheidsregio

Rekening houden met toekomstige veiligheidsrisico's, o.a. klimaatverandering en gevolgen ervan. Wat zijn bijv. de risico's van groen bouwen? Deze risico's vooraf meewegen in keuzes die gemaakt worden.

2. Waterleidingbedrijven, Dunea, Evides, Brabant Water

Neem kwaliteit drinkwater mee in de plannen. Wat is bijv. effect van wonen en energietransitie op rivieren? Inventariseren van invloed van ruimtelijke ingrepen op bijv. opwarmen van leidingen (en cumulatieve effecten daarvan).

3. Altenatuur

Waarborgen open gebied. Ook binnen de rand van dorpen moet natuur gewaarborgd zijn. Geen grootschalige recreatie (zeker niet in de Noordwaard), maar duurzaam kwaliteitstoerisme.

Natuur duurzaam beheren (die er is), + verloren natuur herstellen. Om er groener uit te komen. Wens om een nulmeting te vormen van de biodiversiteit, zodat we ook in de toekomst weten of dit voor- of achteruit gaat door ingrepen.

Circulaire landbouw

4. WMI

Haven wil (flink) uitbreiden. Heeft ruimte nodig. En huisvesting arbeidsmigranten. En opwekken en opslaan van energie, en terugleveren aan het net.

Goed voor 2000 directe banen. Werk willen ze behouden voor de regio.

Waterveiligheid is een kans en duurzaam vervoer. Binnenvaart verduurzamen/vergroenen. Eerste schip volledig op batterijen.

5. Biesbosch MuseumEiland

Cultuur- en natuureducatie gaan samen met duurzaam kwaliteitstoerisme. Het museumeiland heeft ook de rol van ontmoetingsplek.

6. VVV Biesboschlinie

Wat is duurzaamheid bij Recreatie en Toerisme? Wat is de 'kwalitatieve' toerist? (die waarden gebied erkennen).

Haakjes naar onze burens zijn nodig.

Meer wandelen door corona, we zijn natuur meer gaan waarderen, maar we willen daar geen anderen tegenkomen..

Regionale context. Toerisme Altena is niks zonder de buurgemeenten.

7. ZLTO Biesbosch

Bestemmingen vastleggen kan ook averechts effect hebben, dit vraagt om maatwerk, ook voor bijv. windturbines bij agrariërs.

Boeren zijn grootste landschapsbeheerders, maar moeten ook hun boterham verdienen.

Maak ruimte voor kleine windmolens.

Effect klimaatverandering vooral op fruitteelt, bijvoorbeeld hagel. Teeltondersteunende voorzieningen toestaan (als provincie).

Bouw niet grootschalig in buitengebied. (Ivm stankcirkels bedrijven. Bij lintbebouwing minder last van). Omdat bedrijven moeten extensiveren, ruimte voor nodig.

(Schaalvergroting omdat kostprijs stijgt om hoofd boven water te houden).

8. Provincie Noord Brabant

Pleidooi voor kwaliteitscultuur is positief. Regionale context komt weinig aan bod. Sloop: herbestemming of beter opruimen?

Maatwerk staat centraal.

Leegstand in het buitengebied moeten we voorkomen.

ZLTO pleit voor herbestemming want bedrijvigheid komt leefbaarheid ten goede.

9. GGD

Omgeving: Dat je er kunt bewegen en er je veilig voelt. Daarom omgevingswaarden voor groen en spelen. Bewegen en spelen -> mensen ontmoeten elkaar -> voorkomt eenzaamheid.

Waarden als spelen, bewegen, ontmoeten, en daar ruimte voor vrijmaken. Hoeveel ruimte is lastig te zeggen, maar onderbouw het. Waarom kiezen we er hier wel voor en ergens anders niet.

Strengere normen voor gezondheid dan de wet voorschrijft dragen bij aan een gezonde leefomgeving.

10. Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

Beoordelen bouwplannen voor vergunning. Veel aandacht voor natuur en landschap. Maar er is veel behoefte aan wonen. Koester het erfgoed dat je hebt. Zoek balans tussen natuur en gebouwde omgeving. Om enorme vraag naar woningen aan te kunnen. Maatschappelijke en landschappelijke inpassing.

11. Erfgoed Altena

Behoud cultuurhistorische waarden van landschap en gebouwde omgeving.

Mist in de huidige ontwerpvisie; bescherming erfgoed, NHW en klimaatverandering.

12. Stichting Welzijn Pro Seniore

Mantelzorgers wonen soms ver weg. Goed aangepast huis, leeftijdgebonden wonen, mogelijkheden voor meer-generatiewoningen et cetera. Mantelzorgers actief ondersteunen. Meer aandacht voor gezondheid in de visie.

13. ANV Altena Biesbosch

Natuur en landbouw in balans.

Continuïteit in participatie is belangrijk.

14. BazaltWonen

De ambities uit de woonvisie meenemen. Aandacht niet alleen voor wonen maar ook sociale aspecten, zorg en duurzaamheid. Focus op verschillende doelgroepen.

15. Regio West-Brabant

Het organiseren van dit verhaal is net zo belangrijk. De juiste mensen aan tafel, de juiste kennis en middelen. Ontwikkelen in de toekomst met economische kracht. Denk bijv. aan de eiwittransitie die al op gang is in gemeente Altena. Geef innovatieve sectoren en initiatieven ruimte om te ontwikkelen. Maak keuzes, focus.

Klankbordgroeplunch

24 augustus 2021

1

Programma

- 11.45 Welkom
- 11.50 Schets van het proces van de Omgevingsvisie:
waar staan we nu?
- 12.05 Pitches 1e deel
- 12.40 Korte pauze
- 12.50 Pitches 2e deel
- 13.25 Korte pauze
- 13.35 Pitches 3e deel
- 14.10 Afronding en vervolg
- 14.30 (uiterlijk) Afsluiting

2

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is dé visie waarin straks **al het beleid** van de Gemeente Altena op het gebied van de **fysieke leefomgeving** samenkomt. De leefomgeving komt **centraal** te staan en de visie wordt op **integrale en uitnodigende wijze** vormgegeven, in **samenhang** met onder andere het culturele en sociale domein.

3

Wat vooraf ging

Proces tot Concept Omgevingsvisie Altena 2019

- Interviews met stakeholders en themagroepen gemeente
- Gebiedsconferentie
- Internetconsultatie
- Themabijeenkomsten
- Dorpenronde over de conceptvisie

4

Hoofdpijnen concept omgevingsvisie 2019

Omgevingskwaliteiten

- Het voormalige getijdengebied
- Het rivierkleilandschap
- Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Groene kwaliteiten in de dorpen
- Cultuurhistorische kwaliteiten
- Water en natuur

Speerpunten

- Groenblauwe oase
- Versterken eigenheid dorpen
- Ontwikkelen vanuit eigen kracht

Gebiedsvisies per dorp

Doorontwikkeling Omgevingsvisie Altena 2040

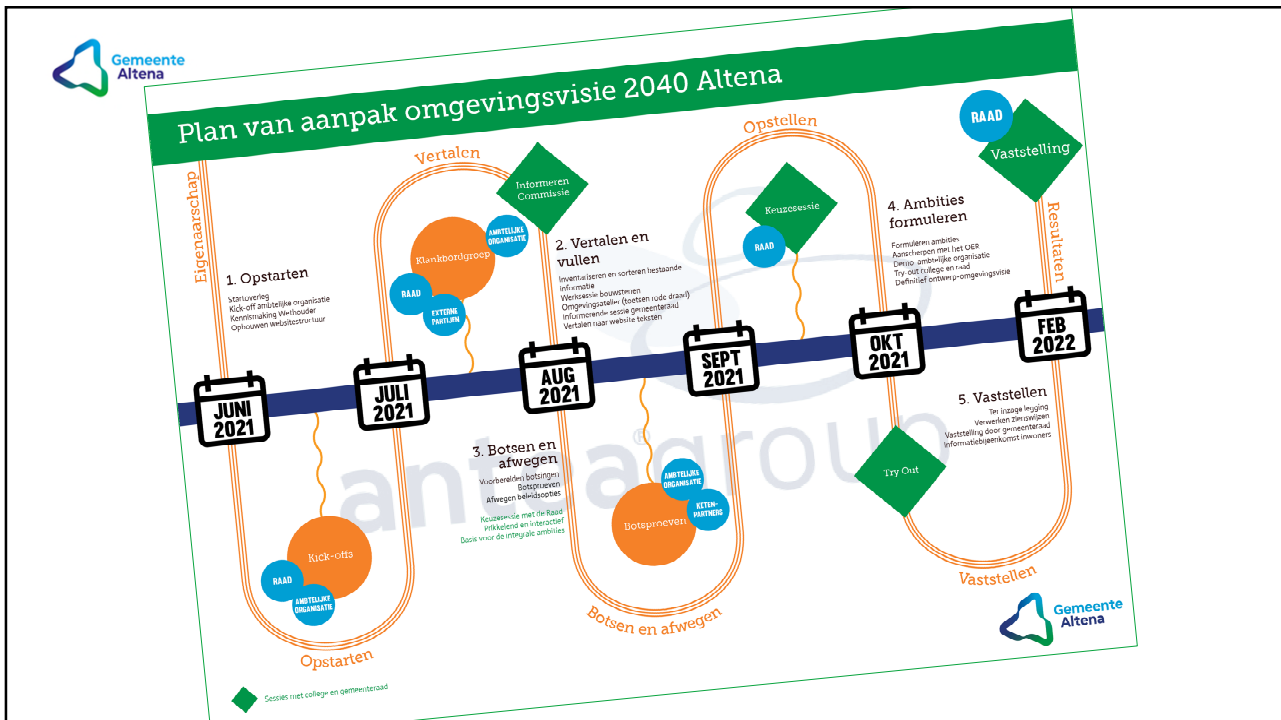
Aanbeveling uit het OER vorig jaar

De onderdelen van de visie staan los van elkaar, waardoor twee typen tegenstrijdigheden zijn ontstaan:

1. De omgevingskwaliteiten zijn niet meegenomen als afwegingskader.
2. Ruimte vraag door verschillende functies in de dorpen/dorpsranden. Er zijn geen prioriteiten gesteld.

Verbeteren structuur, consistentie en volledigheid

- Speerpunten consistent maken
- Eenduidig abstractieniveau

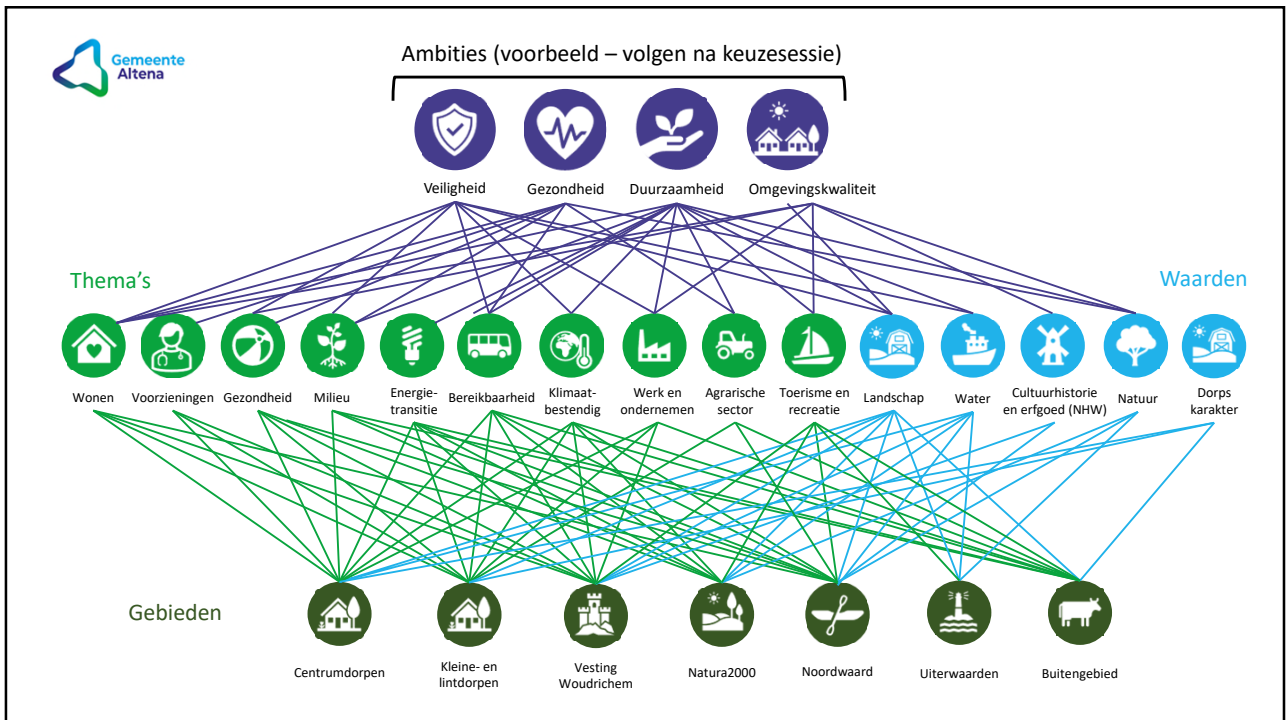
7

Bouwstenen

- **Gebieden** Deelgebieden op basis van functies en kenmerken.
- **Thema's** Belangrijke onderwerpen voor onze omgevingsvisie.
- **Waarden** De waarden bepalen de identiteit Altena.
- **Ambities** Waar willen we naartoe?
 de belangrijkste doelen voor en van Altena in de komende jaren
 (volgen uit keuzes college en raad)

Deze vier samen vormen straks het afwegingskader.

8

9

The slide features the Gemeente Altena logo in the top left corner. The main text is centered and reads:

Aan de slag!

Pitches

10

De pitch van Veiligheidsregio MWB

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom?

De kwaliteit van de leefomgeving wordt naast bijv. gezond, duurzaam, economisch, groen ook bepaald door (fysieke) veiligheid. Door in de visie een ambitie op te nemen wat onder een veilige leefomgeving wordt verstaan en deze te koppelen aan een strategie wordt veiligheid een thema waarover aan de voorkant wordt nagedacht en onderdeel gaat uitmaken van de integrale afweging bij te maken keuzes.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist?

Voor de invulling van de omgevingskwaliteit 'veilige fysieke leefomgeving' valt te overwegen om in de omgevingsvisie (ontwerp)principes op te nemen aan de hand waarvan de fysieke leefomgeving zo veilig mogelijk kan worden ingericht:

1. Samenwerken aan een veilige fysieke leefomgeving.
2. De fysieke leefomgeving beschermen tegen omgevingsveiligheidsrisico's, met extra aandacht voor onder andere plaatsen waar kans is op:
 - a. grote groepen slachtoffers;
 - b. en/of ernstige schade aan de natuur;
 - c. en/of grote economische schade;
 - d. en/of ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur (bv. havens)
 - e. en/of ernstige schade aan cultureel erfgoed.
3. Het uitgangspunt is dat er voldoende afstand is tussen kwetsbare gebouwen, locaties en infrastructuur aan de ene kant en risicovolle activiteiten aan de andere kant. Wanneer dat niet lukt zorgen we ervoor dat:
 - a. er omgevingsmaatregelen of bouwkundige maatregelen genomen worden die voldoende bescherming bieden.
 - b. gebouwen en gebieden snel en veilig te verlaten zijn.
 - c. de omgeving snel en effectief optreden van hulpdiensten mogelijk maakt.
 - d. iedereen bekend is met de risico's en weet hoe te handelen als het mis gaat.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Met de verwachting dat beleid/regelgeving achter gaat lopen op de transformatieprojecten geeft een ambitie op "fysieke veiligheid" in de OV flexibiliteit om projecten te initiëren en uit te voeren.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Partijen werken intensief samen aan de omgevingskwaliteit van Altena. Veiligheid maakt integraal onderdeel uit van de kwaliteit. Vroegtijdige aandacht voor risico's draagt bij aan een veilige en veerkrachtige samenleving. Risico's zijn voorspelbaar en hanteerbaar en de samenleving voorbereid om die risico's het hoofd te bieden en bij te dragen aan herstel.

Twan Hop

11

De pitch van Dunea, BrabantWater, Evides

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? (NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)

- Aandacht voor bescherming drinkwaterbronnen (Maas) en drinkwatervoorziening (Innamepunt Brakel, Bergsche Maas en doseringspunt bij Wijk en Aalburg)
- Ruimte en bescherming van vitale infra in de ondergrond
- Groenstructuur tegen hittestress en opwarming leidingwater

Ofwel de gezamenlijke zorgplicht drinkwater: overheden hebben, samen met de drinkwaterbedrijven, een wettelijke zorgplicht voor de (ruimtelijke) bescherming van onze drinkwatervoorziening (kwalitatief én kwantitatief).

In lijn met maatregelen van gebiedsdossier afgedamde maas: waterwinning Brake

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? (wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)

- Water als bron voor drinkwater – naast de recreatie, waterveiligheid en waterliniërol.

Dunea's bron - inname van 76 miljard liter rivierwater per jaar voor 1.3 miljoen inwoners - is de Afgedamde Maas. Evides neemt vanuit de Bergsche Maas water in voor 2 miljoen inwoners.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

- Zijn jullie aangehaakt bij de duurzame gronduitgifte van de provincie Noord-Brabant?
- Hoe wordt de omgevingsvisie gelinkt met de energietransitie plannen?
- Voorbeeld: Aanleg riolering glastuinbouw Bommelerwaard, zodat de stoffen niet in dicht bij het innamepunt Brakel/Bergsche Maas wordt gestort.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Schoon drinkwater versterkt door natuur zonder vervuiling door landbouw, industrie, glastuinbouw etc.

Margot, Eric en Maryse

12

Lunch

13

De pitch van Altenatuur

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

Begrenzing: alle ruimtelijke functies krijgen alle mogelijkheden in dit plan, terwijl de een de ander beperkt: willen we in 2040 Altena-city: een dorpenring met een 'central park' in het midden? Hoe beperkt dit de landbouw- en natuur- claims, wat betekent dit voor 'rust en ruimte?

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Heldere visie over het worden van een koploper als het gaat om klimaat en het terugdringen van broeikasgas emissies.
Duidelijke doelstellingen in 2030 en 2040 richting klimaat neutraliteit.
2040: circulaire landbouw belangrijkste vorm van landbouw.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Duidelijke doelstelling om biodiversiteits verlies te stoppen en biodiversiteit te herstellen, zowel in natuurgebieden als in agrarisch gebied. Huidige biodiversiteit zoals beschreven in 'De rijke natuur van Altena' is ondergrens ('nulmeting') om biodiversiteits verlies te stoppen en uitgangspunt om biodiversiteit te herstellen, zowel in natuurgebieden als in agrarisch gebied. Situatie 2040: minimaal 'nulmeting' aanwezig, een aantal soortgroepen zijn vooruitgegaan.

Jan Willem den Besten

14

De pitch van WMI

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

....

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

....

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Meer aandacht voor waterveiligheid > kansen voor de waterbouwers
 Meer duurzaam vervoer over water > kansen voor scheepsbouwers en toeleveranciers
 ✓ Behoeftte aan watergebonden bedrijventerrein met haven

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Havenuitbreiding

Karin Struijk

15

De pitch van Biesbosch MuseumEiland

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

Er zijn enkele gebiedsvisies in gang gezet; in hoeverre kunnen die dit proces omgevingsvisie beïnvloeden:
 GV Noordwaard; valt binnen gemeente Altena;
 GV Biesbosch; daar participeren ook andere gemeenten in; hoe vindt afstemming plaats

-Rol van cultuureducatie als het gaat om bewustwording identiteit regio (deels via onderwijs)

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

-Rol forten NHW staat goed in rapport. Rol van Biesbosch/NL Delta als één van de nieuwe Nationale Parken is minder prominent aanwezig
 -Ons museum staat niet op de kaart waar het gaat om voorzieningen

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Er is m.i. spanningsveld tussen uitwerking term duurzaam kwaliteitstoerisme in relatie tot:
 - plannen intensieve recreatie
 - economische kans recreatie

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Een netwerk van samenwerkende cultuurinstellingen binnen Altena met een publieksfunctie die ook dienen als ontmoetingsplek voor inwoners. Gedeeltelijk gedragen door vrijwilligers die als ambassadeurs voor Altena optreden.

Peter van Beek

16

De pitch van VVV Biesboschlinie

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? (NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)

Duurzaamheid op het gebied van recreatie en toerisme.
(En buiten mijn vakgebied, het sociaal domein).

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? (wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)

Deze ontwerpomgevingsvisie richt zich uitsluitend op het 'eiland' Altena. Toeristen zien geen gemeente- of provinciegrenzen, waarom wij dan wel?

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Herwaardering en toe-eigening van landschap en natuur.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Mijn wens is dat in 2040 dit gebied een bloeiende (letterlijk) en natuurlijke leefomgeving is voor inwoners en bezoekers met een goede balans tussen wonen, werken en recreëren. Dat we landschappen, erfgoed en de natuur versterken om deze optimaal te kunnen beleven in samenwerking met elkaar en onze burens.

Daphne van Hekken

De pitch van ZLTO Altena-Biesbosch

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? (NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)

Maatwerk voor bouwblok ivm brandveiligheid, verduurzaaming en dierwelzijn.
Ruimte voor TOV en ook mogelijkheden voor hagelnetten in de fruitteelt

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? (wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)

In het energie en klimaat verhaal missen wij nog de kleine windmolens die op de landbouwbedrijven energie kunnen opwekken.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Bedrijven moeten steeds meer extensiveren, daar is ruimte voor nodig, dus ben terug houdend met huizenbouw in buitengebied en geen zonneakkers en geen extra natuur buiten wat er al gepland staat.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Een mooi leefbaar buitengebied waar landbouw en natuur elkaar versterken en elkaar "niet bijten". En dat de ondernemers een goede boterham kunnen verdienen.

Corné Nouws

De pitch van provincie Noord Brabant

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? (NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)

Het pleidooi voor een kwaliteitscultuur is heel positief. Altena heeft veel bijzondere waarden, zeker op vlak van landschap en cultuurhistorie. Maar zorg dat je de kennis en kunde en voldoende capaciteit in huis hebt om je ambities waar te kunnen maken. Je mag best wat vragen bij ontwikkelingen, de lat hoger leggen.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? (wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)

De regionale context komt weinig aan bod. Altena is weliswaar een eiland, maar niet alleen op de wereld.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Er mag wel meer aandacht voor sloop zijn. Kijk of een plek (bebouwing) nog toekomstwaarde heeft. Beter opruimen wat niet meer nodig is, dan functies erheen brengen die eigenlijk ergens anders horen.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Een aantrekkelijk, vitaal en robuust landelijk gebied waar in goede dialoog mooie dingen gebeuren.

Sander Magielsens

De pitch van GGD

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom?

De GGD onderschrijft de opgaven zoals benoemd in de omgevingsvisie. Binnen de fysieke leefomgeving zijn veel aspecten van invloed op de gezondheid, zoals milieuaspecten (fijnstof, geluid, geur etc), klimaatinvloeden (hittestress, waterproblematiek), beweeg- en ontmoetingsmogelijkheden. De GGD waardeert het dat in de omgevingsvisie het model van Lalonde en positieve gezondheid als uitgangspunt gehanteerd zijn. Om in de gemeente de gezondheid van inwoners niet alleen te beschermen, maar ook te bevorderen, is het belangrijk om de gezondheidskundige advieswaarden aan te houden i.p.v. de wettelijke normen. Sporten heeft een belangrijk fysiek, maar ook sociaal component. Daarom is het van belang om sportvoorzieningen zoveel mogelijk binnen handbereik te houden. Daar waar fusies bij sportverenigingen voordoen, moet ook genoeg aandacht zijn voor goede spreiding en toegankelijkheid. Bij individuele sporten (zoals hardlopen etc.) kan ook zoveel mogelijk het aspect van ontmoeten worden bevorderd. Denk aan sportveldjes in openbare voorzieningen of hardlooperoutes, etc.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist?

In de visie wordt stil gestaan bij energieprestaties bij nieuwbouw. Maar ook bij renovatie van oudere gebouwen is winst te behalen. Kijk niet alleen naar energieprestaties, maar ook naar ventilatie. Dit laatste is belangrijk om een goed binnenmilieu te behalen. Daarnaast vragen wij aandacht voor hout stoken. Houtrook leidt vaak tot een nadelige luchtkwaliteit en klachten bij omwonenden. Zonnepanelen gekoppeld aan (afslagen van) bijv. snelwegen, is een optie die zeker aandacht maar zonnepanelen op daken moet zeker gestimuleerd worden. Grond kan ook voor andere doeleinden ingezet worden. Ga bij milieuaspecten uit van gezondheidskundige advieswaarden (geur, fijnstof, geluid, afstand tot wegen). Op pagina 94/95 in het schema zou een kolom gezondheid toegevoegd moeten worden. Met enkel de kolom milieu zou de aandacht vooral gericht kunnen zijn op de wettelijke normen, i.p.v. de gezondheidskundige advieswaarden. Ook onder de wettelijke normen is nog gezondheidswinst te behalen. Denk bij het realiseren van grootschalige huisvesting voor arbeidsmigranten ook na hoe je daarbij de sociale cohesie met en tussen de dorpsgemeenschap wil bevorderen.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Aandacht voor windmolens en hiermee samenhangende gezondheidseffecten/ Verder wordt in omgevingsvisie ingezet op groen in relatie tot de luchtkwaliteit. Het belang van groen in relatie tot gezondheid wordt door de GGD nadrukkelijk onderstreept (Het zorgt o.a. voor schaduw, vermindert het hitte-eilandeffect, draagt bij aan waterberging, beïnvloedt beleving van geluidhinder, verrijkt de stedelijke biodiversiteit, heeft emotionele en esthetische waarde en draagt bij aan de gezondheid van bewoners. Echter, zijn er wel vraagtekens bij de effectiviteit van groen in relatie tot het verbeteren van de achtergrond luchtkwaliteit op verkeersbelaste locaties [Groen en Luchtkwaliteit](#) ([academischewerkplaatsmmk.nl](#)))

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

De leefomgeving voldoet aan de gezondheidskundige advieswaarden → bijv. verkeer snelwegen en N-wegen zorgen voor belasting fijnstof/ uitlaatgassen → bewustwording invloed van leefklimaat op gezondheid, ambities hoger dan het wettelijk noodzakelijke. Ruimtes zijn zodanig ingericht dat bewegen en ontmoeten gestimuleerd wordt. Voldoende voorzieningen in directe nabijheid

Monique Scholtes

De pitch van Cie Ruimt. Kwaliteit

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

De landelijke vormgevingsaspecten, als snelwegen, kunstwerken, een geluidswal of een snelfietsroute.
Beschermd stads- dorpsgezicht.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

De expansie van woon- en werkgebieden.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Gebiedsgerichte monumentenzorg (monumenten in zijn/haar omgeving)

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Dat cultuurhistorie een vaste plek heeft in/bij planontwikkeling en dat cultuurhistorische waarden meer benut en gebruikt worden. Dat kan ook betrekking hebben op bijv oude waterlopen etc

Mooie natuur én erfgoed (Woudrichem)

Dave Ellens

21

De pitch van Erfgoed Altena

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

De kracht van cultuurhistorie inzetten bij ruimtelijke ontwikkelingen.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

Hoe beschermen we ons erfgoed, de cultuurhistorische kwaliteiten in onze omgeving en ons landschap, tegen verdergaande ruimtelijke ontwikkelingen

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

NHW is Werelderfgoed geworden
Hoe kan klimaatverandering gezien worden als kans om ons landschap/erfgoed beter te beschermen?

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Behoud van cultuurhistorische waarden van landschap en gebouwde omgeving

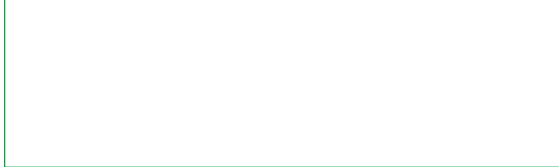
Hannie Visser-Kieboom

22

De pitch van Welzijn Pro Seniore

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? (NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? (wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)

Zorg goed voor de ouderen want zij moeten zo lang mogelijk thuis wonen, professionele ondersteuning is meer dan noodzakelijk.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Voor ouderen is het belangrijk dat noodzakelijke voorzieningen laagdrempelig en goed bereikbaar zijn en blijven. Professionele ondersteuning is snel en naar behoefte geregeld.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Ouderen wonen in een veilige omgeving in woningen die aangepast zijn aan hun levensfase en behoeften. Diversiteit in woningaanbod: seniorenwoning, kangoeroewoning, meer generatiewoningen. Zorg en ondersteuning is snel en goed geregeld. Mantelzorgers worden actief ondersteund.

Heleen van der Hulst

De pitch van ANV Altena Biesbosch

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? (NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)

Agrarisch natuurbeheer, natuurbeheer zijn thema's die vanuit alle overheden en daaruit opdrachten krijgen. Vanuit de ANV geen extra opdrachten, wel wensen. Beeldvorming van de inwoners dat er ook een eigen verantwoordelijkheid is vergroten.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? (wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)

Groen, natuur zijn thema's die elk beleidsterrein terug komen. Aandacht voor de mate en de verwachting van burgerparticipatie... is de verwachting haalbaar.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Groen, natuuronderhoud vraagt ook beschikbaarheid van kennis en middelen Naast dromen ook realiteitszin aan de dag leggen.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Dat nut en noodzaak van de ANV overbodig is. Dat er een goede balans in samen leven en werken is in Altena door burger en boer. Waarin bloemetjes, bijtjes en economie een juiste verhouding hebben tot elkaar.

Minette Straver-van de Wetering

De pitch van Bazalt Wonen

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

Ontwerp Omgevingsvisie is behoorlijk compleet. Maar tekst over Wonen is nog oud. Volledige aansluiting van de nieuwe Woonvisie op de Omgevingsvisie is belangrijk. In de nieuwe Woonvisie staat het brede kader van 'Wonen' belicht. Eventueel nog extra aandacht voor wonen en zorg, huisvesting van kwetsbare doelgroepen (vraagt ook iets van de omgeving).

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Prettige dorpen en wijken om te wonen en te leven, huizen verduurzaamd, voldoende groen in de wijken, buurten waar mensen naar elkaar omkijken. In een omgeving waar het ook fijn wonen is doordat er ruimte is voor groen, recreatie, rust en ruimte.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

Eventueel aandacht voor ontwikkeling als gevolg van corona: mensen gaan meer thuis werken, digitalisering zet door, trek vanuit stad naar dorp (gaat dat iets betekenen voor Altena?), meer (buren)overlast. We zien ook een trend naar kleinere woonvormen en tijdelijke woonvormen die weer een beslag doen op het ruimte gebruik (zie ook woonvisie).

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Het woningtekort en de snel oplopende prijzen in de huizenmarkt zijn een groot probleem. Blijven bouwen in verschillende prijsklassen, op de juiste plek is belangrijk. Belangrijk om te blijven werken aan gemengde wijken, waar het prettig wonen en leven is. Soepele procedures zijn daarbij van belang. Zie verder de woonvisie. Afstemming met sociaal domein is van groot belang.

De pitch van ...

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Pitches van afwezigen

27

De pitch van

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

- Geef de burger meer vrijheid in aan te passen/nieuw te bouwen typen woningen, hierdoor krijgen we een gevarieerder straatbeeld en tevreden burgers.
- Wederzijds begrip en acceptatie van/voor alle burgers bewerkstelligen.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

- Ruimte en mogelijkheden voor burgers die liever op een plekje buiten de geijkte woonwijk willen wonen, bijv. Tiny house locaties.
- Aanleggen van bossen.

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Meer duidelijkheid scheppen in de vele regels etc. op zorg- en hulpgebied, bijv. door centrale loketten met lage drempel, inlooppreekuur in buurthuis, etc. Kom dichterbij de burger.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

- * Een fijne plek om te wonen en leven, begrip en verdraagzaamheid, korte lijnen tussen gemeente, politie (meer blauw op straat) en burgers.
- * Altena kerngemeente tussen de grote gemeenten (Breda, Gorinchem, Utrecht) waar mensen komen wonen om aan de drukte van de stad te ontsnappen maar toch voorzien van alle faciliteiten.
- * Goede ontsluiting en zonder files naar de grote steden.
- * We zijn 1 Altena geworden met veel kernen maar daar zijn de 'muren' omheen afgebroken en meer naar elkaar toe gegroeid.

Geen woorden (meer) maar daden.

Gerda van Pelt

28

De Pitch van gemeente Waalwijk

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld/gemeente moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

Geen aanvullingen

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

Geen aanvullingen

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld/gemeente die je ons wilt meegeven?

Vanwege de benoeming Unesco Werelderfgoed wellicht nog eer aandacht voor de daaruit te verwachten ontwikkeling van meer toerisme/recreatie

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena en omgeving binnen jouw kennis- of werkveld of vanuit je gemeente?

Regionale samenwerking waar nodig

Maaïke Clijnsen

De pitch van Waterschap Rivierenland

1. Welke onderwerpen uit jouw kennisveld moeten zeker nog een plek krijgen in de Omgevingsvisie Altena 2040 en waarom? *(NB bovenop de ontwerpomgevingsvisie en de sectorale visies)*

De aspecten water o.a. in de vorm van klimaatadaptatie en ook zaken als biodiversiteit en energie hebben een goede plek gekregen in de concept omgevingsvisie. Wel zien we dat in de praktijk er een uitdaging ligt om de ambities op het gebied van woningbouw, water en groen met elkaar goed te verenigen.

2. Welke zaken zie jij misschien die wij hebben gemist? *(wij zijn benieuwd of er blinde vlekken zijn)*

....

3. Zijn er belangrijke trends en ontwikkelingen vanuit jouw kennisveld die je ons wilt meegeven?

Om ambities op het gebied van klimaatadaptatie en woningbouw in de praktijk goed met elkaar te verenigen dient nagedacht te worden over financieringsconstructies. Een landelijk vraagstuk dat ook in de gemeente Altena, o.a. in de klimaatadaptatiestrategie en –uitvoeringsprogramma aandacht behoeft.

4. Wat wil je over 20 jaar bereikt hebben in Altena binnen jouw kennis- of werkveld?

Een robuust, klimaatadaptief watersysteem dat bijdraagt aan de uitdagingen die voor ons liggen op het gebied van wateroverlast, hitte en droogte.

Foto: realisatie waterberging Dijkgraaf den Dekkerweg 2020

Alice van der Vlugt

Vooruitblik

Vandaag	Klankbordgroep belangenorganisaties
13 sept	Sessie met dorpsraden
Sept-okt	Bestuurlijke proces: keuzes maken
	Vertalen en bouwen
Begin okt	Klankbordgroep belangenorganisaties
19 okt	Besluit vrijgave ontwerpvisie door college (uitloop 26 okt)

31

Bedankt allemaal!

32